

Nævnets afgørelse herom beror på en konkret vurdering i hvert enkelt tilfælde, men udlandsophold i indtil 12 år er – afhængig af de nærmere konkrete omstændigheder – i praksis anset som midlertidigt ophold. Der henvises til nævnets beretning 1993-1999.

Beslutningsforslaget

Beslutningsforslaget har følgende ordlyd:

»Folketinget opfordrer regeringen til snarest muligt at fremsætte lovforslag om en revision af folketingsvalgloven, der vil gøre det muligt for udenlandsdanskere, der ikke er omfattet af den nuværende lovgivning, at få stemmeret til folketingsvalg og folkeafstemninger i en vis årrække inden for rammerne af grundlovens § 29, stk. 1.«

I bemærkningerne til forslaget anføres bl.a. følgende:

»Intentionen med forslaget er, så vidt det er muligt inden for rammerne af grundlovens § 29, stk. 1, at give alle personer, der for en periode arbejder i udlandet, men som har tænkt sig at vende tilbage til Danmark, muligheden for at opretholde stemmeretten i den periode, vedkommende måtte opholde sig i udlandet.

Konkret foreslås derfor en ændring af folketingsvalgloven således, at alle danskere, der ikke decideret emigrerer, kan opretholde stemmeretten til det danske Folketing og til danske folkeafstemninger i en 12-årig periode.

Herefter foreslås det, ligeledes så vidt det er muligt inden for rammerne af grundlovens § 29, stk. 1, at personer ved skriftlig henvendelse kan søge om forlængelse af stemmeretsperioden. En sådan forlængelse skal kunne opnås af alle personer, der kan dokumentere en fast tilknytning til riget svarende til fast bopæl i grundlovens forstand samt kan sandsynliggøre, at de inden for en afgrænset årrække planlægger på ny at bosætte sig permanent i riget.«

Forslaget indebærer således, at personer, som har opholdt sig i udlandet i indtil 12 år, og som i øvrigt opfylder valgretsbetingelserne i grundlovens § 29, stk. 1, bevarer deres valgret, medmindre de »decideret emigrerer«. Det er ikke i beslutningsforslaget nærmere angivet, hvad der ligger i den sidstnævnte betingelse.

For så vidt angår personer, som har opholdt sig i udlandet i mere end 12 år, fremgår det af forslaget, at valgretten efter ansøgning skal kunne for-

længes, såfremt de pågældende »kan dokumentere en fast tilknytning til riget svarende til fast bopæl i grundlovens forstand samt kan sandsynliggøre, at de inden for en afgrænset årrække planlægger på ny at bosætte sig permanent i riget.« Det er ikke angivet, hvori en sådan tilknytning mere konkret kan bestå.

Grundlovens § 29

Grundlovens § 29, stk. 1, har følgende ordlyd:

»Valgret til folketinget har enhver, som har dansk indfødsret, fast bopæl i riget og har nået den i stk. 2 omhandlede valgretsalder, medmindre vedkommende er umyndiggjort. Det bestemmes ved lov, i hvilket omfang straf og understøttelse, der i lovgivningen betragtes som fattighjælp, medfører tab af valgret.«

Som det fremgår, er det bl.a. en betingelse for valgret, at man har fast bopæl i riget.

Også i de tidligere grundlove har der været stillet krav om fast bopæl som betingelse for valgret. Der findes imidlertid hverken i den gældende eller i tidligere grundlove bestemmelser, der nærmere præciserer, hvad der skal forstås ved dette udtryk, ligesom der heller ikke i forarbejderne er udtalelser, som på afgørende måde kan belyse bopælskravets nærmere indhold eller karakter.

Justitsministeriets tidligere udtalelser og den forfatningsretlige litteratur

Justitsministeriet har tidligere udtalt sig om fortolkningen af udtrykket »fast bopæl« i grundlovens § 29, stk. 1.

I et brev af 7. september 1979 til Udvalget vedrørende en revision af lov om valg til folketinget og lov om kommunale valg har Justitsministeriet således anført følgende om en påtænkt ordning, hvorefter danske statsborgere, som har ophold i udlandet i indtil 4 år, kunne bevare deres valgret:

»Lovgivningsmagten må ... efter justitsministeriets mening være berettiget til ved ordningens tilrettelæggelse at tilgodese administrativtekniske hensyn, også selv om dette medfører, at enkelte personer, der ikke opfylder grundlovens valgretsbetingelser, opnår adgang til at afgive stemmer. Det må dog være en forudsætning, at valglovens regler i væsentligt omfang afspejler grundlovens valgretsbetingelser.